

Nr. 1 ■ 2013

Integration i 'mixed methods' forskning: Metode eller design?

Morten Frederiksen

Institut for Statskundskab, Ålborg Universitet

Resumé

Udviklingen af mixed methods forskning som en selvstændig forskningstradition er primært sket gennem udviklingen af mixed methods design. Denne artikel argumenterer for, at design-tilgangen bør suppleres med et mere overordnet fokus på, hvordan de adskilte dele af mixed methods projekter integreres til et hele. Med udgangspunkt i en analyse af integrationsbegrebet i mixed methods litteraturen foreslås en klassifikation af seks integrationsformer: teori-, design-, metode-, data-, analyse- og fortolkningsintegration. Hver af disse beskriver en måde at skabe meningsfulde, håndgribelige relationer mellem undersøgelsens dele. Med udgangspunkt i denne klassifikation undersøges anvendeligheden af integrationsbegrebet gennem en analyse af tre meget forskellige traditioner for mixed methods forskning: metodetriangulering, pragmatistisk designoptimering og teori/metode-integration. På baggrund af denne analyse konkluderes det, at integrationsbegrebet kan styrke fokus på og forståelsen af de metoder, der konkret anvendes i kombinationen af delstudier i mixed methods forskning. Endvidere konkluderes det, at integrationstilgangen kan anvendes til at styrke det enkelte mixed methods projekt ved at understrege en række trufne valg og indre relationer i forskningen, der ellers ville være uklare.

Indledning

I Mixed Methods Research litteraturen er der over de sidste tyve år skabt konsensus om et sæt af gangbare mixed methods designtyper. Der er ikke bare etableret en typologi for forskellige forskningsdesign og de problemtyper, de egner sig til at undersøge, men også et sprog og en notationsform til at beskrive designsekvenser og prioriteringer mellem de enkelte delstudier. Der har derimod ikke været en tilsvarende diskussion af de metoder, forskere anvender til at forene datasæt og delstudier. De greb, der kan siges at udgøre mixed methods forsknings egentlige metoder, er

endnu ikke klarlagt eller undersøgt særlig tilbundsående. I denne artikel tager jeg udgangspunkt i spørgsmålet om, hvad der integreres i et konkret mixed methods studie, og hvordan dette gøres. Det eksisterende fokus på design har sin styrke i at beskrive planlægningen og intentionen med et givet forskningsprojekt. Når fokus flyttes til spørgsmålet om integration, bliver det i højere grad tydeligt, hvordan forskeren i praksis binder projektets forskellige dele sammen til en helhed, f.eks. gennem valg af teoretiske ramme, analytiske fremgangsmåde eller valg af fortolkningsramme.

Mixed methods litteraturen er i 80'erne og 90'erne opstået som en modreaktion på metodepurister, der hævdede, at kvantitative og kvalitative metoder ikke kunne blandes på grund af uforeneligheden mellem det positivistiske og det interpretivistiske forskningsparadigme (Brannen 1992; Tashakkori and Teddlie 2010). Mixed methods forskere besvarede denne anklage ved at præsentere blandingen af metoder som et tredje, pragmatistisk forskningsparadigme, hvor validitets- og forenelighedsproblematikken kunne løses gennem designvalg (Creswell and Plano Clark 2011; Tashakkori and Teddlie 1998). Dette fokus på design har ført til en omfattende diskussion af metodernes sekvens, rangering og funktion i det samlede forskningsprojekt. Imidlertid er designdiskussionen også kommet til at skygge noget for spørgsmål om metodologi, analyse og fortolkning (Brewer and Hunter 2006:63). I mixed methods forskning er det meget væsentligt, at den måde, de enkelte delstudier er gennemført på, er internt konsistent og lever op til gældende faglige standarder. For at sikre det samlede forskningsprojekts konsistens og kvalitet er det imidlertid også nødvendigt at fokusere på de metoder og greb, der anvendes til at bevæge sig mellem delundersøgelserne. Vi ved meget lidt om, hvordan metoder, analyser og fortolkninger rent faktisk integreres i mixed methods forskning, og der eksisterer ikke noget videnskabeligt ordforråd til at tale om dette. Denne artikel søger at råde bod på det sidste ved at: 1. udvikle en klassifikation af integrationsformer i mixed methods forskning og 2. undersøge hvordan denne klassifikation indfanger forskelle i den faktiske forskningspraksis.

I det følgende undersøger jeg integrationsbegrebet i mixed methods litteraturen og argumenterer for, at mixed methods er en forskningspraksis, der benytter sig af en række integrationsformer, hvoraf design kun er én. Herefter defineres seks forskellige integrationsformer, der anvendes i mixed methods forskning: teoriintegration, designintegration, metodeintegration, dataintegration, analyseintegration og fortolkningsintegration. Disse seks former beskriver skabelsen af forskellige, distinkte typer forbindelser mellem studiers adskilte dele. Efterfølgende analyserer jeg anvendelsen af disse integrationsformer inden for tre forskellige typer mixed methods forskning.

Formålet med denne analyse er, at undersøge om integrationstilgangen indfanger væsentlige aspekter af forskningspraksis, der rækker ud over spørgsmålet om design. Afslutningsvis diskuterer jeg anvendeligheden af denne integrationstilgang til mixed methods forskning og betydningen for mixed methods forskning i samfundsvidenskaberne.

Integrationsbegrebet i mixed methods litteraturen

I bestræbelserne på at etablere et selvstændigt paradigme for mixed methods forskning i samfunds- og humanvidenskaberne er den eksisterende mixed methods forskning søgt kortlagt. Dette har resulteret i grundige studier af publicerede mixed methods artikler, der kategoriserer et antal forskellige begrundelser for at blande metoder og forskellige anvendte designs (Bryman 1988; 2006a; Greene, Caracelli og Graham 1989; Hanson et al. 2005; Onwuegbuzie og Collins 2007). Antallet af identificerede begrundelser og designs varierer en del mellem studierne, men der er ofte tale om et ganske betydeligt antal. Generelt har disse studier skabt et udmærket overblik over forskellige formål med mixed methods forskning og tilhørende designvalg.

Imidlertid ved vi forbavsende lidt om, hvordan de forskellige typer data, metoder og analyser i praksis integreres og bringes i kontakt med hinanden i disse studier. At metoder, data, hypoteser etc. kan integreres på forskellige vis, er der for så vidt ingen uenighed om i litteraturen, men hvordan denne integration faktisk foregår, er hidtil ikke blevet underkastet nogen nærmere undersøgelse. I de følgende to sektioner diskuterer jeg to forskellige forståelser af integrationsbegrebet. Den første er den fremherskende opfattelse af integration som en designbeslutning om den logiske struktur i et mixed methods projekt. Den anden forståelse opfatter integration som en måde at skabe tydelige, operationelle forbindelser mellem de adskilte dele. Denne diskussion af integrationsbegrebet danner afsæt for en klassifikation af integrationsformer i mixed methods forskning.

Integration som design

Det generelle indtryk fra metodelitteraturen er, at integration mellem de forskellige dele af forskningsprojektet er et designvalg: alt efter de valgte forskningsspørgsmål kan integration i nogle tilfælde være det rigtige designmæssige svar og i andre tilfælde ikke. Forskellige typer design kan give henholdsvis mere valid viden, mere detaljeret viden eller skabe en bredere forståelse af forskningsgenstanden, og anvendelsen af integration kan udgøre en del af disse designs (Greene 2007; Tashakkori og Teddlie 2010). Da litteraturen primært handler om design og ikke om metoder eller stra-

tegrer, er anbefalingerne imidlertid meget generelle og svært anvendelig i praksis. Creswell og Plano-Clark (2011:66f) er et eksempel på denne tilgang. De anbefaler, at man beslutter sig for et bestemt integrationspunkt i processen, hvor det kvantitative studie og det kvalitative studie bringes i kontakt med hinanden. Dette kan ske i designfasen, i indsamlingsfasen, i analysefasen eller i fortolkningsfasen. Alt efter hvilken af disse strategier man vælger, er der så igen et antal integrationsstrategier, der kan anlægges. Hvis man f.eks. vælger at integrere på fortolkningsniveau, kan man vælge mellem at foretage en syntese eller en sammenligning af de to studier. Der bliver imidlertid ikke givet nærmere anvisninger på, hvordan disse to typer integration fungerer, eller at der kan være forskel på, hvordan forskellige, konkrete metoder lader sig integrere. Den eksisterende litteratur indeholder heller ikke diskussioner af, hvordan forskellige typer integration fungerer sammen. Hvilken betydning har det f.eks. for integrationen på fortolkningsniveau, om der er opstillet en fælles teoretisk ramme for det samlede studie? Designtilgangen giver ikke noget svar på, hvilke konkrete metoder der kan anvendes til at foretage f.eks. syntese eller sammenligninger. Den giver heller ikke noget svar på, hvilken betydning valget af teori, metodologi eller metoder har for f.eks. integration på fortolkningsniveauet.

Denne tilgang til integration som et designvalg er effektiv i vurdering af, hvornår i et projekt der bør integreres og i nogle tilfælde også om hvorfor. Spørgsmålet om hvordan, der bør og kan integreres, er imidlertid mindre tydeligt besvaret. Brewer og Hunter (2006:32) udpeger flermetode-forskning som en ny, femte forskningsstil inden for samfundsvidenskaberne, der supplerer de eksisterende fire (feltarbejde, survey, eksperimenter og ikke-interagerende metoder). Der er tale om en femte forskningsstil, der udnytter de eksisterende, velkendte metoder, men ingen af disse er på forhånd fastlåst i bestemte videnskabsteoretiske eller paradigmatisk positioner. Hvis vi vælger at se mixed methods som en forskningsstil på linje med disse fire andre, er spørgsmålet, hvilke typer forskningspraksis der knytter sig til denne stil? Det svar, jeg forfølger i denne artikel, er, at det er en forskningspraksis, der på forskellig vis anvender integrations metoder og integrerende teori, metodologi og design til at sammenbinde flere delstudier i et overordnet studie. Dette betyder på ingen måde, at designtilgangen er forfejlet, men at der er andre og lige så væsentlige aspekter, der kendetegner mixed methods forskning.

Integration som brobygning

En alternativ forståelse af integration fokuserer i højere grad på, hvad integrationen gør. Her opfattes integration ikke kun som et muligt element i mixed methods design, men nærmere som selve den metode, der muliggør sammenkoblingen af andre metoder. Integrerende design er i sig selv kun én slags integration blandt flere andre.

Integration skal forstås som en række forskellige valg og metodiske greb, der udgør selve håndværket i mixed methods forskning (Brannen 1992; Bryman 2007). I Brewer og Hunters termer er der her tale om den faktiske metode der kendetegner mixed methods som forskningsstil: den måde hvorpå mixed methods skaber synteser mellem adskilte forskningsstile.

Moran-Ellis et al. (2006:50) foreslår, at man forstår integration som skabelsen af en håndgribelig relation mellem de adskilte dele i forskningen. Der er ikke tale om, at de adskilte dele forenes og bliver til én ny enhed, eller at de kun kombineres inden for en designmæssig metastruktur. Integration betyder, at der skabes en kobling eller bro mellem delene, som kan bruges til på forskellige måder at bevæge sig fra den ene del til den anden. Moran-Ellis et al. drager en parallel til integrerede transportsystemer. Når de forskellige dele af et offentligt transportsystem er integreret, betyder det, at de er bragt til at fungere i sammenhæng med hinanden. Man kan skifte fra bus til tog eller undergrundsbane relativt uproblematisk, og der findes en række fælles strukturer i form af zone- og billetsystemer, der gør sammenhængende rejser gennem transportsystemet lettere. Integration betyder imidlertid ikke, at busser, færger og tog er blevet mere ens, eller at de skal sammensmeltes til en ny type enhed, men blot at disse fungerer i et tæt, dynamisk forhold. Moran-Ellis et al. opstiller en tredelt hierarkisk inddeling af integration fra teoretisk integration over analytisk integration til metodeintegration, der giver det indtryk, at teoriintegration er det laveste niveau, og metodeintegration er det højeste. Min påstand er imidlertid, at det er muligt at gøre begge dele samtidig eller f.eks. at foretage metodeintegration uden teoriintegration og dermed skabe en række potentielle barrierer for en reel fortolkningsintegration. Fremfor en hierarkisk inddeling vil jeg derfor i det følgende foreslå et antal forskellige integrationsformer, der hver især etablerer håndgribelige relationer – eller brobygninger – mellem studiets adskilte dele.

De seks integrationsformer i mixed methods forskning

Jeg vil indledningsvis opstille de følgende seks integrationsformer, der hver især beskrive en type relationer i mixed methods studier, hvor der kan foretages integrerende valg eller anvendes integrerende metoder. En oversigt over formerne og deres indbyrdes relationer findes i skema 1.

1. Teoriintegration
2. Designintegration
3. Metodeintegration
4. Dataintegration

5. Analyseintegration
6. Fortolkningsintegration

Teoriintegration beskriver det sæt af teoretiske antagelser, der redegør for de epistemologiske og/eller substantielle relationer mellem det samlede studies dele. Der kan f.eks. være tale om en overordnet 'grand theory'-ramme eller en meget specifik substansteoretisk ramme knyttet til den relevante forskningsgenstand (Evans, Coon, Ume 2011; Greene 2007). Det teoretiske udgangspunkt definerer her en håndgribelig relation mellem forskellige dele af det samlede studie ved at tildele dem en bestemt plads i et samlet teoretisk univers. Dermed skabes en brobygning, hvor man med teoretiske argumenter kan bevæge sig f.eks. mellem studiets empiriske dele. Det er også teoriintegration, der sikrer en egentlig, kohærent forskningsgenstand.

Designintegration omfatter for det første, at der, med udgangspunkt i teori eller eksisterende empirisk viden, beskrives en forskningsgenstand og fremsættes et sæt af forskningsspørgsmål rettet mod forskellige aspekter eller områder af forskningsgenstanden. For det andet bliver der valgt et sæt af metoder, der hver især har en bestemt rolle at spille i forhold til den samlede besvarelse af forskningsspørgsmålene. Designintegrationen handler blandt andet om, hvorvidt de enkelte delstudier skal gennemføres parallelt, sekventielt eller indlejret, samt en eventuel prioritering mellem studierne (Creswell and Plano Clark 2011; Plowright 2011; Tashakkori and Teddlie 2010). Designintegration skaber væsentlige brobygninger i et mixed methods projekt. For det første er det designintegrationen, der specificerer de enkelte empiriske delelementers rolle i forhold til en overordnet teori. Samtidig er det gennem designintegration, at både prioriteringen og rækkefølgen af delstudier bliver meningsfuld. Den praktiske udførelse af f.eks. data- og metodeintegration vil afhænge af, hvordan designintegrationen er gennemført.

Metodeintegration og dataintegration er nært knyttet, men kan også optræde uafhængigt af hinanden. Dataintegration handler om konkrete relationer mellem datasæt, og hvordan data på en direkte og håndgribelig måde er direkte forbundet mellem delstudier. Det kan være, at interviewdeltagerne konkret er en del af en survey eller observationspopulation, og at det kvalitative og kvantitative datasæt dermed er direkte forbundet. Hvis man studerer en gruppe af organisationer, kan regnskaber, ledelsesstrategier, personale-statistik mv. knyttes sammen via den enkelte organisation. Dataintegration kan også omhandle konvertering af data, så forskellige aspekter kan analyseres med forskellige metoder, f.eks. når kvalitative interviews kvantificeres og analyseres med traditionelle kvantitative metoder. Metodeintegration handler om forholdet mellem metoderne i sig selv. Er der tale om et sekventielt design, bruges resultaterne fra et kvantitativt studie måske til at formulere spørgeguiden i et efter-

følgende interviewstudie. Dermed er gennemførelsen af den sidste undersøgelse underlagt betingelser opstillet af den første. Det betyder imidlertid ikke, at data er koblet sammen. Er der tale om et parallelt design, er metoderne måske anvendt helt afkoblet fra hinanden og dermed ikke integreret. Er der tale om et integreret design, er de anvendt samtidigt og på den samme population som i det klassiske feltarbejde (Brannen 1992; Bryman 1992; 2006a; Castro et al. 2010; Creswell, Clark og Garrett 2008; Plowright 2011). Metode- og dataintegration opstiller i vid udstrækning de håndgribelige forbindelser, som især analyseintegrationen er afhængig af. Hvilke analytiske greb, der kan anvendes på tværs af datasæt og metoder, afhænger i høj grad af et eksplicit forhold mellem metoderne og de konkrete relationer mellem data.

Analyseintegration handler om procedurer for, hvordan forskeren håndterer analysen af flere adskilte datasæt, så de adskilte analyser også fungerer som en sammenhængende analyse. Dette kan f.eks. ske gennem en procedure for analyse og vurdering af styrken og kvaliteten af de enkelte analyser i forhold til hinanden, som man kender det fra metastudier (Dixon-Woods et al. 2005). Det kan også ske gennem en dobbelt analyseproces, hvor resultaterne fra delstudierne bruges som afsæt for en fornyet analyseproces på tværs af datasæt (Cronin et al. 2008; Frederiksen 2012). Brobygningen i denne form for integration består i at kunne ekspliciterer den procedure, man følger analytisk, når man bevæger sig mellem delstudierne (og teorien). Dette vil i mange tilfælde være grundlaget for en egentlig integreret fortolkning. Analyseintegration har fyldt en del i metodelitteraturen om mixed methods, men som Bryman (2007) påpeger, er det sjældent, at analyseintegration finder sted i praksis, og der findes meget få anvisninger på, hvordan sådan en integration rent faktisk kan gennemføres.

Fortolkningsintegration handler om, hvordan analysens eller analysernes resultater sættes i relation til teori, hypoteser og tidligere forskning. Som med al forskning kan det være vanskeligt at afgøre, hvor analysen stopper, og fortolkningen starter. Ikke desto mindre er det en væsentlig adskillelse, idet fortolkningsintegration handler om, hvordan teori, viden og kreativitet bruges til at skabe samlet mening i de adskilte og enkeltstående resultater (Bazeley and Kemp 2012; Dellinger og Leech 2007; Erzberger og Kelle 2003; Fielding 2012; von Zweck, Paterson og Pentland 2008). Endvidere kan der være stor forskel på sigtet for denne form for integration, alt efter om det samlede studie sigter mod skabelse af nye begreber og teorier eller mod at sammenfatte den nye viden under eksisterende begrebsdannelser (Dixon-Woods et al. 2005). Det gælder for både analyse- og fortolkningsintegration, at de i meget høj grad er afhængige af de andre integrationsformer. Alt efter hvilke typer indvendige relatio-

ner, der er opbygget i det samlede studier, bliver det muligt at gennemføre integration af hhv. analyse og fortolkning på forskellige vis.

Skema 1: Integrationsformer

Integrationsform	Teori	Design	Metode	Data	Analyse	Fortolkning
Hvad integreres?	Antagelse om forskningsgenstanden	Delstudiernes Rolle ifht. forsknings-spørgsmålene	Dataindsamlingen	Data-sættene	Procedurene For at bearbejdede og strukturerede data	Vurderingen af analysernes fund i forhold til forsknings-spørgsmål og teori
Hvilke integrationsformer kan især afhænge af denne?	Design, metode, fortolkning	Metode, data, analyse	Data, analyse	Analyse, fortolkning	Fortolkning	-
Hvilken integrationsform kan denne i sær være afhængig af?	-	Teori	Design	Metode	Design	Teori

Integrationsformerne kan ikke inddeles hierarkisk, men udgør hver især mulige måde at skabe relationer i det samlede studie, der kan sammensættes i mange forskellige konstellationer. Det skal derfor ikke opfattes sådan, at et mixed methods studie i alle tilfælde bør tilstræbe, at alle slags integration gennemføres. Den slags fuld integration er ikke altid muligt og ikke nødvendigvis i overensstemmelse med forskningsprojektets formål. Derimod er det væsentligt, at tydeliggøre, hvilke integrationsformer der faktisk anvendes, og hvordan de er afhængige af hinanden. Kendetegende for dem alle er, at de ikke blot i sig selv er integrerende, men at de også fungerer som broer for andre dele af det samlede studie. Teoriintegration kan f.eks. bruges som bro for eller retfærdiggørelse af andre former for integration. Hvis man har en teori, der beskriver et socialt fænomens samfundsmæssige og subjektive karakteristika, kan denne teori bruges til at retfærdiggøre et design med både kvantitative og kvalitative metoder. Teorien kan også udstikke retningslinjer for, hvordan metoderne og data kan integreres og vil være helt afgørende for både analyse- og fortolkningsintegration. Tilsvarende vil dataintegration i sig selv kunne fungere som bro for en senere integrerende analyse ved at give en håndgribelig relation, som analysen kan bevæge sig igennem fra det ene datasæt til det andet. Det er for eksempel ofte denne rolle, dataintegration spiller i casestudier, hvor hvert enkelt aspekter ved casen samles til ét hele i hver case. Disse broer, eller håndgribelige relationer, etableres og retfærdiggøres i forskningsprocessen. Jo flere slags integration, der bringes i anvendelse, jo

stærkere bliver den interne struktur af relationer mellem det samlede studies dele. Imidlertid stiger kravene også til overensstemmelsen mellem integrationsformerne og konsistensen af den interne struktur, der opbygges i studiet.

Analyse af integrationsformer i mixed methods forskningspraksis

I det følgende analyserer jeg tre forskellige traditioner for mixed methods forskning. Formålet er at undersøge, om forskellene mellem traditioner inkludere forskelle i brugen af integrationsformer. Formålet er ikke at rangere disse traditioner som mere eller mindre integrerede, men at undersøge om forskelle i mixed methods forskning meningsfuldt kan beskrives som forskellig brug af integrationsform. Endvidere er det formålet at undersøge, om integrationsformerne kan tydeliggøre forskelle i forskningspraksis, der ikke træder tilsvarende klart frem fra et design perspektiv. Dette er ikke en endelig eller fyldestgørende liste over alle de væsentlige og forskellige traditioner, der findes. De tre typer er udelukkende udvalgt, fordi de repræsenterer betydelige forskelle i brugen af mixed methods. De tre traditioner er:

1. Studier der søger at forøge validitet gennem metodetriangulering.
2. Pragmatisme-inspirerede studier der søger at optimere forskningsdesignet.
3. Studier hvor metoderne retfærdiggøres gennem en stærk teori- eller metodeintegration.

Metodetriangulering (1) bygger på en epistemologisk antagelse om, at metoderne indfanger den samme, stabile forskningsgenstand og dermed reelt kan skabe én samlet beskrivelse af én samlet virkelighed. Det dominerende, pragmatistiske mixed methods-paradigme (2) håndterer metoder, med tilhørende forskellige paradigmatiske antagelser, som byggeklodser, der kan sammensættes til målrettede forskningsdesigns. Den faktiske kombination af metoder afhænger af erkendelsesinteressen og ikke epistemologiske grundantagelser. Gruppen af mixed methods traditioner, der benytter stærk teori og/eller metode integration (3), opfatter sig ikke nødvendigvis som mixed methods forskning. I disse traditioner integreres delstudierne gennem stærke teoretiske, metodologiske eller metodiske traditioner og procedurer, som specificerer forholdet mellem de enkelte dele. En oversigt over brugen af integrationsformer i disse traditioner findes i skema 2.

Metodetriangulering

Den første gruppe af studier er kendetegnet ved en mere eller mindre eksplicit trianguleringsantagelse. Triangulering er en klassisk måde at beskrive blandingen af metoder på, der metaforisk trækker på geometriens trianguleringsprincip. I geometrien betyder triangulering at fastlægge et punkts nøjagtige position ved hjælp af retningen fra to kendte punkter til det ukendte punkt. Den samfundsvidenskabelige parallel til dette er metodetriangulering, hvor metoderne kompenserer for hinandens respektive svagheder og mangler og dermed øger validiteten af det samlede studies resultater (Campbell og Fiske 1959; Denzin 1978).

Trianguleringstankegangen har haft stor betydning for udviklingen af mixed methods forskning. For det første har bestræbelserne på forøget validitet været sympatiske for mange forskere og været en intuitiv rigtig tilgang til mixed methods forskning (Duffy 1987; Gelbort og Winer 1985; Jick 1979; Morell og Tan 2009; Torrance 2012). For det andet har de videnskabsteoretiske vanskeligheder forbundet med trianguleringsmetaforen været anstødssten for både metodepurister (Blaikie 1991; Guba 1990; Lincoln og Guba 1985; Smith og Heshusius 1986) og mere metodologisk orienterede mixed methods forskere (Flick 1992; Hammersley 2008; Moran-Ellis et al. 2006). Det tillokkende ved trianguleringstanken er det intuitivt rigtige i, at flere datakilder og adskilte analyser øger styrken af videnskabelige udsagn. Denne ide, der almindeligvis kendes fra adskilte undersøgelser af det sammen fænomen fra flere sider, blive i trianguleringen samlet i ét studie.

Mixed methods forskning, der tilstræber triangulering, kombinerer sædvanligvis et kvalitativt og et kvantitativt studie af det sammen fænomen for at give en så præcis og valid beskrivelse af fænomenet som muligt. Imidlertid er triangulering ikke bundet til skellet mellem kvantitative og kvalitative metoder, men er f.eks. hos Denzin (1978) oprindeligt tænkt som triangulering med flere forskellige kvalitative metoder. Den øgede validitet opstår gennem den gensidige validering af målinger, der opstår, når de to adskilte metoder underbygger hinandens fund. Hvis der fremkommer modstridende fund, betragtes disse som en art falsifikation af de opstillede hypoteser, eller de tilskrives bias eller fejl i den ene af metoderne (Brewer og Hunter 2006; Flick 1992).

Ser man på integrationsformerne i triangulering, er teoriintegration helt grundlæggende gennem forudsætningen om en samlet stabil forskningsgenstand. Det antages, at virkeligheden er af en sådan beskaffenhed, at metoder – med visse målefejl – kan beskrive denne nøjagtigt, og at flere metoder kan anvendes på et og samme, stabile fænomen. Denne meget stærke teoretiske integration etablerer grundlaget for valget

af design, metode og analyse. Designintegrationen opnås gennem en redegørelse for, hvilke aspekter af forskningsgenstanden de forskellige metoder er mere eller mindre egnede til at registrere, og på hvilke måder de kan kompensere for hinanden mangler og unøjagtigheder. Da data er naturligt integreret i kraft af den stabile forskningsgenstand, tilstræbes et design, der undgår metodeintegration, så metoderne ikke gensidigt påvirker hinanden. Ligeledes foretages der ingen analyseintegration, men kun en sammenligning af resultaterne fra de enkelte analyser. Fortolkningen er integreret i den forstand, at kun hypoteser, der be- eller afkræftes af begge studier, betegnes som egentlige fund. Dermed er denne type mixed methods forskning næsten udelukkende afhængig af teori- og dataintegration. Hvis vi i stedet ser på de indvendinger, der har været mod denne mixed methods tradition, så har kritikken af denne type studier været rettet mod den manglende argumentation for den stærke teoretiske integration og den u-underbyggede karakter, fortolkningsintegrationen har fået som konsekvens af dette.

Pragmatisk designoptimering

Den anden gruppe af studier er kendetegnet ved en meget bevidst brug af både kvalitative og kvantitative metoder i et elaboreret forskningsdesign rettet mod en tydeligt ekspliciteret erkendelsesinteresse. Denne type studier er ganske forskelligartede og abonnerer på forskellige forestillinger om mixed methods forskning som et paradigme, en paradigme-kombination, eller blot et pragmatisk designvalg (Greene 2008).

I forhold til den generelle udvikling af mixed methods forskningen er det svært at overdrive betydningen af denne type studier og især den omfattende metodelitteratur, der knytter sig til den. Efter en langvarig metodediskussion blandt amerikanske uddannelses- og evalueringsforskere om kvantitative og kvalitative metoder og paradigmers uforenelighed, opstod der i slutningen af 80'erne ideen om mixed methods som et tredje paradigme (Bryman 1984; Greene, Caracelli og Graham 1989; Guba 1990; Howe 1988; Johnson og Onwuegbuzi 2004; Patton 1988). Denne tradition opstod ud af denne konflikt, og derfor defineres mixed methods som blandinger af kvantitative og kvalitative metoder (Tashakkori og Teddlie 2010). Den forudgående paradigmekonflikt definerede kvantitative og kvalitative metoder som paradigmatisk forskellige og derfor grundlæggende uforenelige. Formuleringen af mixed methods som et tredje paradigme er tænkt som en løsning af denne problematik ved at skabe en tredje metodologisk position. I praksis er dette gennemført ved at forankre de metodologiske argumenter i amerikansk pragmatistisk filosofi. Hovedargumentet har været, at den pragmatistiske tilgang legitimerer metodevalg gennem den betydning, de har for tilfredsstillelsen af forskningsinteressen og ikke i mere eller mindre

endegyldige afklaringer af forskningens epistemologiske vilkår (Creswell, Clark og Garrett 2008; Feilzer 2010; Johnson og Onwuegbuzi 2004; Mertens 2009; Patton 1988; Tashakkori og Teddlie 1998). Dette resulterer i et fokus på den opgave, den enkelte metode eller det enkelte studie udfylder i besvarelsen af forskningsspørgsmålene, og dermed på design som en kombination af metoder, der enkeltvis udfylder specifikke, adskilte opgaver. En række af de traditionelle epistemologiske krav, der stilles til enkeltmetode-forskning, er i denne tradition blevet afvist med henvisning til det pragmatistiske udgangspunkt. Det anbefales blandt andet, at blande forskellige epistemologier eller videnskabsteoretiske paradigmer (Creswell and Plano Clark 2011). Greene og Carcelli (2003) mener, at kombinationen af paradigmer kan være frugtbar for forskningen set fra et pragmatistisk synspunkt. Man kan med andre ord være positivist og realist i den kvantitative del og hård socialkonstruktivist i den kvalitative del, hvis man blot tager højde for disse forskelle i analysen og fortolkningen. Andre dele af litteraturen er mere tilbageholdende på dette område og anbefaler i stedet pragmatisme som en a-paradigmatisk tilgang, hvor videnskabsteoretiske spørgsmål spiller en anden rolle end i de mere traditionelle paradigmer som positivisme og interpretivisme (Teddlie og Tashakkori 2009).

I praksis er denne type studier ganske forskelligartede, men de er hovedsageligt deduktive studier baseret på eksisterende empirisk viden og med begrænset teoretisk fokus. Uanset hvilken designtype der er bragt i anvendelse, er studierne i vid udstrækning gennemført uafhængigt af hinanden, og der lægges større vægt på den rolle, de enkelte studier spiller i det overordnede studie, end deres relation til hinanden (Hanson et al. 2005; Jang et al. 2008; O'Cathain, Murphy og Nicholl 2007; Poortinga et al. 2004). Endelig er det sjældent at eksplorative eller teoriskabende ambitioner forfølges i denne type studier, og konklusionerne er ofte sammenfattende, men sjældent fortolkende (Dixon-Woods et al. 2005; Martínez et al. 2006; Sirin et al. 2008).

I denne form for mixed methods forskning forbigås teoriintegration sædvanligvis til fordel for designintegration. Det betyder ikke, at teori ikke anvendes, men det er sædvanligvis meget specialiseret substans-teori, der i kombination med eksisterende empirisk viden bruges til at formulere en erkendelsesinteresse og tilhørende forskningsspørgsmål. En egentlig integreret videnskabsteoretisk status eller karakter af forskningsgenstanden er sædvanligvis fraværende, og derfor er de egentlige, metodologiske overvejelser ofte også fraværende. Til gengæld er designintegrationen så meget desto mere fremtrædende. Der opereres sædvanligvis med eksplicit rollefordeling og timing for delstudierne, og metode- og dataintegration er specifikt planlagt ud fra denne rollefordeling. I nogle studier ser man også specificerede forsknings-

spørgsmål rettet mod de enkelte studier. Det betyder, at f.eks. metodeintegration sjældent sker for at skabe mulighed for uventede opdagelser, modesigelser eller dynamisk interaktionen mellem delstudierne. Metode- og dataintegration har en på forhånd planlagt funktion, som f.eks. at anvende et delstudie til at skabe mere detaljerede hypoteser til et efterfølgende delstudie eller give en mere nuanceret forståelse af fundene fra et foregående. Funktionen kan også være at skabe gode, adskilte datasæt i relation til forskningsspørgsmålene for først i analysen eller fortolkningen at integrere studierne. Analyseintegration og fortolkningsintegration begrænser sig oftest til at sammenfatte resultaterne i relation til forskningsspørgsmålene og kommentere på sammenfald og modsætninger (Bryman 2006; 2007). Denne type mixed methods forskning benytter sig primært af designintegration. I den udstrækning andre integrationsformer benyttes, er disse planlagt til at forbedre de dele af designet, der ikke kan fastlægges på forhånd. Hvis vi i stedet ser på de indvendinger, der har været mod denne mixed methods tradition, så har én kritik været, at designintegrationen bygger på nogle teoretiske antagelser om kvantitative og kvalitative metoder, der ikke er tilstrækkeligt teoretisk underbygget. Endvidere har den pragmatiske holdning til teoretisk integration ført pragmatistisk mixed methods forskning til at hævde, at man ikke behøver integrerende teori, blot man tager højde for dette i analyse- og fortolkningsintegrationen.

Teori-/metodeintegrerende studier

Denne gruppe af studier består af en række forskelligartede forskningstraditioner, hvor det er sædvane at benytte flere forskellige metoder samtidig. Det, der binder disse forskellige traditioner sammen, er, at de har et meget stærkt teoretisk eller metodologisk program for anvendelsen af flere metoder. Derudover er de normalt ikke defineret som en del af det moderne mixed methods paradigme, men er ofte langt ældre traditioner. Eksempler på de traditioner, der falder inden for denne kategori, er Bourdieu-Durkheim traditionen, det antropologiske feltstudie, community-studier, case-studier og socio-grafiske studier. Nogle af disse traditioner benytter kun metoder, der sædvanligvis klassificeres som kvalitative, og andre benytter både kvantitative og kvalitative metoder. Det er imidlertid også kendetegnende for disse traditioner, at skellet mellem kvantitative og kvalitative metoder ikke spiller nogen større rolle. For Bourdieu-traditionen (Bourdieu, Chamboredon og Passeron 1991) er det forskellen mellem objektivisering og fænomenologi, der er væsentligt. For den socio-grafiske tradition, har forskellen mellem indgribende og ikke-indgribende metoder spillet den væsentlige rolle (Jahoda, Lazarsfeld og Zeisel 2002).

Disse forskellige traditioner har ikke spillet nogen nævneværdig rolle i skabelsen af den moderne mixed methods tradition. De optræder indimellem som historiske re-

ferencer, men der trækkes sjældent på deres metoder eller teorier om metodeintegration. Derimod eksisterer de som adskilte måder at bedrive mixed methods forskning på, der i forskelligt omfang har formået at etablere stærke, vedvarende traditioner med selvstændig metodeudvikling og -litteratur. De eksisterer derfor nærmere som alternativer til det pragmatistiske mixed methods paradigme end som en del af dette.

I praksis er disse traditioner ganske forskellige, men ofte kendetegnet ved, at det er det samlede studies resultater, der rapporteres i en række temaer eller typologier, og forskellene mellem metoderne og de enkelte delstudier spiller en langt mindre rolle end f.eks. for den pragmatistiske tradition. Årsagen til dette skal søges i, at disse forskningstraditioner ikke søger at legitimere brugen og integrationen af flere metoder, idet dette på forhånd betragtes som uproblematisk. To eksempler kan illustrere dette.

Det første eksempel er Bourdieu-traditionen, som bygger på et meget eksplicit epistemologisk grundsynspunkt: den sociale virkelighed er relationelt konstitueret, og vores muligheder for at få viden om denne virkelighed er enten som objektiveret struktur eller subjektiv erfaring. Ingen af disse kilder til viden er imidlertid i sig selv nok, og de må derfor sammenføres til en tredje type viden om social praksis gennem forskerens refleksive, analytiske bestræbelser (Bourdieu 1996; 2000; 2005). Når resultaterne af studiet skal formidles, er det derfor de forskellige aspekter af denne samlede analyse og ikke forskningsprocessens delmomenter, der bliver rapporteret.

Den dominerende integrationsform i Bourdieus refleksive sociologi er teoriintegration gennem en relationel ontologi og den nævnte, dobbelte epistemologi. Denne integrerende teori tildeler både data og metoder bestemte roller på forhånd uden at begrænse forskerens valg af metoder. På samme måde som i trianguleringens metodeblanding er der på forhånd udstukket et forhold mellem forskellige undersøgelser, men hos Bourdieu er forholdet tydeligt ekspliciteret epistemologisk. Dette betyder, at design-, metode- og dataintegration primært er et spørgsmål om at være tro mod det teoretiske udgangspunkt. F.eks. vil studiet af et felt i Bourdieus forstand kræve et konkret design og et konkret data- og metodevalg, samt nogle valg af hvorledes disse integreres. Imidlertid kender vi på forhånd de generelle egenskaber ved et felt og de forskellige måder, dette kan manifestere sig på empirisk fra teorien. Design handler derfor primært om, hvordan disse egenskaber bedst studeres i et givent felt og ikke om integration af delstudierne. Imidlertid er endnu en integrationsform afgørende for Bourdieu-traditionen, idet fortolkningsintegration bliver den måde forskeren kan bevæge sig videre end blot det objektiverende eller det fænomenologiske blik. Gennem en integreret fortolkning af de to typer viden kan forskeren skabe ny viden om den sociale praksis' relationelle karakter. Analyseintegration opfattes som

uproblematisk, givet det teoretiske forhold mellem de forskellige empiriske studier – her er fokus i stedet på kvaliteten af forskerens refleksive praksis.

Det andet eksempel er det antropologiske feltstudie, der historisk set er uadskilleligt knyttet til sit produkt: etnografien. Formålet med etnografien har varieret noget over tid, men er knyttet til en ambition om at kortlægge eller fremskrive kulturelle mønstre, strukturer eller betydninger knyttet til en bestemt socio-geografisk lokation. Uanset om formålet med feltstudiet har været Malinovskis (1922) analyse af kulturens kollektive funktion, Levi-Strauss (2012) analyse af kulturens individuelle funktion, eller Geertz' (1973) fremskrivning af den erfarede kultur, kombinerer feltstudiet en række forskellige metoder. Feltnoter, dagbøger, forskellige interviewformer, spørgeskemaer, slægtskabskortlægning, deltagende observation, ikke-deltagende observation, livshistorier og meget mere. Alt dette opfattes som et samlet hele, der udgør forskerens samlede observationer og erfaringer fra den socio-geografiske lokation. Det er opfattelsen af denne lokation som et erfarbart hele og forskerens tilstedeværelse på lokationen som et erfarende jeg, der forener feltstudiets delelementer.

De tidlige udgaver af den moderne antropologi har vægtet teoriintegration i kraft af forskellige varianter af kultur-funktionalisme og -strukturalisme. De senere former er skiftet mod fortolkningsintegration. Imidlertid er den primære integrationsform for begge typer antropologiske feltstudier en kombination af data- og metodeintegration. Data opfattes som på forhånd integreret, idet data udgøres af den socio-geografiske lokation og/eller erfaringen af denne. Metode er også på forhånd integreret idet feltarbejdet er én samlet metode, der kan bestå af en række forskellige greb til at erfare, begribe, indfange eller beskrive lokationen. Det er denne data- og metodeintegration, der er udgangspunktet for etnografien. I Malinovskis og Levi-Strauss' udgave af antropologien er det analysen af dette allerede fuldt integrerede empiriske materiale, der skal bringe strukturer og funktioner frem til overfladen. I Geertz' udgave er det forskerens indlevede erfaring, der udgør basis for den integrerede fortolkning af lokationen og formidling af denne. Dermed bliver forskeren selv en del af den metodeintegration, der kendetegner feltarbejdet.

Skema 2: Brugen af integrationsformer i mixed methods traditioner

Mixed methods tradition	Teori	Design	Metode	Data	Analyse	Fortolkning
Metode-triangulering	Antaget	Ja	Nej	Antaget	Nej	Ja, konvergent
Pragmatisk designoptimering	Sjældent	Ja	Via design	Via design	Sjældent	Ja, sammenfattende

Teori-/metode- Integration: Bourdieu	Ja	Nej	Via teori	Ja, samt via teori	Nej	Ja
Teori-/metode- Integration: Antropologisk feltarbejde	Sjældent	Nej	Ja	Ja, samt via metode	Via metode	Via metode

Konklusion

Jeg har i den ovenstående analyse forsøgt at indfange forskellige mixed methods traditioner gennem de seks klassificerede integrationsformer. Analysen viser at denne tilgang fremhæver aspekter ved de forskellige traditioner, der ikke blot kan tilskrives forskellige i design. Endvidere viser analysen at disse seks former er operationelt anvendelige til at beskrive og afklare en række væsentlige forhold i konkret anvendelse af mixed methods. Disse forskellige integrationsformer kan være mere eller mindre udtalte i et projekt, og der kan anvendes forskellige metodiske greb og foretages forskellige teoretiske og metodologiske valg til at skabe integrationen. Ved at flytte blikket fra design til integrationsformer bliver nye, væsentlige aspekter af mixed methods forskningspraksis synlige:

For det første bliver det muligt at udvide og nuancere den eksisterende viden om mixed methods forskning. De studier, der er lavet af den eksisterende forskning, er, som tidligere nævnt, fokuseret på, hvilke begrundelser der gives for at bruge flere metoder, og hvilke typer design, der anvendes. Ved at flytte blikket til integrationsformerne forbliver disse elementer tydelige gennem fokus på designintegration, men derudover bliver det også muligt at differentiere studierne, alt efter hvilke andre integrationsformer, der anvendes, og hvilke faktiske metoder og valg der benyttes til at integrere. Eksempler på dette kunne være at få viden om, hvordan dataintegration faktisk gribes an i praksis, eller hvilke forskellige procedurer der eksisterer for analyseintegration.

For det andet bliver der derfor også muligt at diskutere de anvendte metoder i mixed methods forskning. Integrationsformerne supplerer designtilgangens fokus på paradigmer (Harrits 2011) med et fokus på konkrete metoder og valg til at sammenbinde dele af forskningsprojekter. Ved at fokusere på integrationsformer bliver det muligt at diskutere, hvilke gode metoder der f.eks. eksisterer til at integrere analysen af interviewdata og surveydata eller skabe dataintegration mellem disse. Det er naturligvis væsentligt at overveje, hvordan forskellige integrationsmetoder bedst lader

sig forene med den videnskabsteoretiske position, man har valgt at indtage, men det er ikke sådan, at man ud fra den position kan ekstrapolere den rette metode til at foretage analyseintegration

Endelig understreger spørgsmålet om mixed methods forskningens metoder behovet for en egentlig metodologisk afklaring af det enkelte studie. Mixed methods forskning er ikke en erstatning for at teoretisk ståsted i forhold til såvel substans- som videnskabsteori. I og med at mixed methods som forskningspraksis ikke på forhånd er bundet til en bestemt teoretisk position, understreges behovet for at anvende og udvikle integrerende teoretiske positioner. Det er disse positioner, der stiller de nødvendige teoretiske broer til rådighed for egentlig metodologiske overvejelser over hvilke metoder, der meningsfuldt kan anvendes til at belyse et givet aspekt af forskningsgenstanden. Det er også på baggrund af disse metodologiske overvejelser, at der kan opstilles præmisserne for fortolknings- og analyseintegration. Mixed methods forskning er ikke et alternativ til f.eks. kritiske realisme eller socialkonstruktivisme, men en metodologisk udfordring til at gennemtænke og afprøve, hvordan integrationen af design, metode, data, analyse og fortolkning bedst forløber givet en kritiske realistisk eller social konstruktivistisk position.

Det er dermed den samlede konklusion på denne analyse, at et øget fokus på integrationsformer og -metoder i mixed methods forskning vil styrke udviklingen af det enkelte mixed methods forskningsprojekt såvel som at nuancere og udvikle vores indsigt i mixed methods forskningens metodeforståelse og -anvendelse som sådan.

Perspektivering

Et øget fokus på integrationsformerne vil potentiel kunne medvirke til at udvikle mixed methods forskningen i forhold til både kvalitet og en bredere forståelse af praksis.

I forhold til kvalitet kan perspektivskiftet til integrationsformer, integrerende teori og metodologi og integrationsmetoder løsne lidt på mixed methods forskningens gordiske knude: kvalitetskriterier. Diskussionen af, hvad der er god mixed methods forskning, har været låst fast i diskussionen om, hvorvidt man bør søge at opfylde de kvantitative gyldigheds og pålideligheds kriterier, de kvalitative kvalitets kriterier, begge dele eller specielt udvalgte dele fra begge (Bryman, Becker og Sempik 2008; Dellinger og Leech 2007; Sosulski og Lawrence 2008; Tashakkori og Teddlie 2008). Der er ikke opnået meget i denne diskussion, fordi man har forsøgt at afklare den generelt for hele mixed methods feltet. Kvaliteten af et mixed methods studie må nødvendigvis vurderes i forhold til den videnskabsteoretiske ramme for studiet, men

dette er ikke i sig selv tilstrækkeligt. De kvalitetskriterier, der findes for henholdsvis kvantitativ og kvalitativ forskning, bygger ikke kun på videnskabsteori, men også på et indgående kendskab til de metoder, der bringes i anvendelse. Begreber som intern validitet og konstruktionsvaliditet udspringer ikke kun af teoretisk funderede overvejelser, men også af konkrete, erfarede problemer med kvaliteten af målinger og overensstemmelsen mellem målinger og operationalisering etc. På nuværende tidspunkt findes der ingen begrebsliggørelse af mixed methods forskningens metoder ud over de forskellige designvalg. Derfor er kvalitetskravene til de enkelte delstudier blevet blandet sammen med de kvalitetskrav, der bør opstilles til integrationsmetoderne. Ved at flytte fokus til mixed methods forskningens egne metoder – integrationsformerne – bliver det muligt at sætte spørgsmålstejn ved disse metoders kvalitet i sig selv. Bourdieus krav om refleksivitet i analyseintegrationen og de spæde ansatser til en hermeneutisk mixed methods tradition (Van Ness, Fried og Gill 2011; von Zweck, Paterson og Pentland 2008) kan f.eks. vise vejen for at udvikle reelle kvalitetskrav til analyse- og fortolkningsintegration.

Endvidere muliggør skiftet til integrationsformerne et bredere blik for, hvad der er mixed methods forskning. Fremfor at forvandle mixed methods forskning til et snævert sæt af designformer, der kombinerer kvantitative og kvalitative metoder, tydeliggør integrationsbegrebet at familien af mixed methods traditioner er mangearteret. Den er ikke begrænset til blanding af kvantitative og kvalitative metoder, ligesom den ikke er begrænset til den pragmatistiske tradition. De forskningstraditioner, jeg har beskrevet som teori/metodeintegrerende, har stærke, empirisk velafprøvede integrationsmetoder, og at afskære sig fra disse i udviklingen af en samlet metodediskussion er ufrugtbart. Spørgsmålet er så, om mixed methods begrebet bliver for udvandet, hvis alle disse traditioner søges inkluderet? Svaret afhænger meget af, hvad man mener mixed methods forskning bør være. Den herskende indstilling er, at mixed methods er en beskrivelse af blandingen af kvalitative og kvantitative metoder – en indstilling der udspringer af en påstået inkompatibilitet mellem disse to typer metoder. Dette er reelt en paradigmediskussion – ikke en metodediskussion. Hvis vi i stedet spørger, om der er metodemæssige vanskeligheder – og fordele – forbundet med at kombinere kvantitative og kvalitative metoder, vil de fleste sikker bekræfte begge dele. Det springende punkt er, om de metodemæssige udfordringer, der er knyttet til den type kombinationer, adskiller sig fra de vanskeligheder, der knytter sig til at kombinere andre typer data? Er data fra deltagerobservationer, interview og tekstanalyser på nogen måde mere naturligt forbundet end interview, survey- og registerdata? Min påstand er, at det ikke er tilfældet. Ved at udvide mixed methods begrebet i retning af Brewer og Hunters definition af forskningsstile bliver det tydeligt, at andre forskningstraditioner kunne beriges ved at udvikle deres måder at an-

vende integration på. Af den vej kan en udvidelse af mixed methods definitionen berige alle de mange traditioner, der bringer mere end én metode i anvendelse som en del af deres forskningspraksis.

Litteraturreferencer

- Bazeley P and Kemp L. 2012. Mosaics, triangles, and DNA. *Journal of Mixed Methods Research* 6(1):55-72.
- Blaikie NWH. 1991. A critique of the use of triangulation in social research. *Quality & Quantity* 25(2):115-36.
- Bourdieu P. 2005. *The social structures of the economy*. Cambridge: Polity Press.
- Bourdieu P. 2000. *Pascalian meditations*. Cambridge: Polity Press.
- Bourdieu P. 1996. *The state nobility*. Cambridge: Polity Press.
- Bourdieu P, Chamboredon J, Passeron J. 1991. *The craft of sociology*. Berlin: de Gruyter.
- Brannen J. 1992. Combining qualitative and quantitative approaches: An overview. In: Brannen J (ed.) *Mixing methods : Qualitative and quantitative research*. Aldershot: Avebury.
- Brewer J and Hunter A. 2006. *Foundations of multi-method research: Synthesizing styles*. Sage Publications, Inc.
- Bryman A. 2006. Paradigm peace and the implications for quality. *International Journal of Social Research Methodology* 9(2):111-26.
- Bryman A. 1988. *Quantity and quality in social research*. New York: Routledge.
- Bryman A. 1984. The debate about quantitative and qualitative research: A question of method or epistemology? *British Journal of Sociology* 35(1):75-92.
- Bryman A. 2007. Barriers to integrating quantitative and qualitative research. *Journal of Mixed Methods Research* 1(1):8-22.
- Bryman A. 2006. Integrating quantitative and qualitative research: How is it done? *Qualitative Research* 6(1):97-113.

- Bryman A. 1992. Quantitative and qualitative research: Further reflections on their integration. In: Brannen J, (ed.) *Mixing methods: Qualitative and quantitative research*. Aldershot: Avebury.
- Bryman A, Becker S, Sempik J. 2008. Quality criteria for quantitative, qualitative and mixed methods research: A view from social policy. *International Journal of Social Research Methodology* 11(4):261-76.
- Campbell DT and Fiske DW. 1959. Convergent and discriminant validation by the multitrait-multimethod matrix. *Psychological Bulletin* 56(2):81.
- Castro FG, Kellison JG, Boyd SJ, Kopak A. 2010. A methodology for conducting integrative mixed methods research and data analyses. *Journal of Mixed Methods Research* 4(4):342-60.
- Creswell JW and Plano Clark VL. 2011. *Designing and conducting mixed methods research*. Thousand Oaks Calif: Sage Publications.
- Creswell JW, Clark VLP, Garrett AL. 2008. Methodological issues in conducting mixed methods research designs. In: Bergman MM, (ed.) *Advances in mixed methods research*. London: Sage Publications, Inc..
- Cronin A, Alexander VD, Fielding J, Moran-Ellis J, Thomas H. 2008. The analytical integration of qualitative data sources. In: Alasuutari P, Bickman L and Brannen J (eds.): *The Sage handbook of social research methods*. London: Sage Publications, Inc..
- Dellinger AB and Leech NL. 2007. Toward a unified validation framework in mixed methods research. *Journal of Mixed Methods Research* 1(4):309-32.
- Denzin NK. 1978. *Sociological methods: A sourcebook*. New York: McGraw-Hill Companies.
- Dixon-Woods M, Agarwal S, Jones D, Young B, Sutton A. 2005. Synthesising qualitative and quantitative evidence: A review of possible methods. *Journal of Health Services Research & Policy* 10(1):45-53.
- Duffy ME. 1987. Methodological triangulation: A vehicle for merging quantitative and qualitative research methods. *Journal of Nursing Scholarship* 19(3):130-3.
- Erzberger C and Kelle U. 2003. Making inferences in mixed methods: The rules of integration. *Handbook of Mixed Methods in Social and Behavioral Research* :457-88.

- Evans BC, Coon DW, Ume E. 2011. Use of theoretical frameworks as a pragmatic guide for mixed methods studies. *Journal of Mixed Methods Research* 5(4):276-92.
- Feilzer MY. 2010. Doing mixed methods research pragmatically: Implications for the rediscovery of pragmatism as a research paradigm. *Journal of Mixed Methods Research* 4(1):6-16.
- Fielding NG. 2012. Triangulation and mixed methods designs. *Journal of Mixed Methods Research* 6(2):124-36.
- Flick U. 1992. Triangulation revisited: Strategy of validation or alternative? *Journal for the Theory of Social Behaviour* 22(2):175-97.
- Frederiksen M. 2012. *Suspending the unknown: The foundations, limits, and variability of intersubjective trust*. Dept. of Sociology, University of Copenhagen.
- Geertz C. 1973. *The interpretation of cultures: Selected essays*. New York: Basic books.
- Gelbort KR and Winer JL. 1985. Fear of success and fear of failure: A multi-trait-multimethod validation study. *Journal of Personality and Social Psychology* 48(4):1009.
- Greene JC. 2007. *Mixed methods in social inquiry*. San Francisco: Jossey-Bass Inc Pub.
- Greene JC and Caracelli VJ. 2003. Making paradigmatic sense of mixed methods practice. In Tashakkori A and Teddlie C. (eds.) *Handbook of Mixed Methods in Social and Behavioral Research* :91-110.
- Greene JC, Caracelli VJ, Graham WF. 1989. Toward a conceptual framework for mixed-method evaluation designs. *Educational Evaluation and Policy Analysis* 11(3):255-74.
- Greene JC. 2008. Is mixed methods social inquiry a distinctive methodology? *Journal of Mixed Methods Research* 2(1):7-22.
- Guba EG. 1990. *The paradigm dialog*. Thousand Oaks, Calif.: Sage Publications, Inc.
- Hammersley M. 2008. Troubles with triangulation. In: *Advances in mixed methods research*. Bergman MM, editor. London: SAGE.

- Hanson WE, Creswell JW, Clark VLP, Petska KS, Creswell JD. 2005. Mixed methods research designs in counseling psychology. *Journal of Counseling Psychology* 52(2):224.
- Harrits GS. 2011. More than method? A discussion of paradigm differences within mixed methods research. *Journal of Mixed Methods Research* 5(2):150-66.
- Howe KR. 1988. Against the quantitative-qualitative incompatibility thesis or dogmas die hard. *Educational Researcher* 17(8):10-6.
- Jahoda M, Lazarsfeld PF, Zeisel H. 2002. *Marienthal, the sociography of an unemployed community*. New Brunswick, N.J: Transaction.
- Jang EE, McDougall DE, Pollon D, Herbert M, Russell P. 2008. Integrative mixed methods data analytic strategies in research on school success in challenging circumstances. *Journal of Mixed Methods Research* 2(3):221-47.
- Jick TD. 1979. Mixing qualitative and quantitative methods: Triangulation in action. *Administrative Science Quarterly* 24(4):602-11.
- Johnson RB and Onwuegbuzi AJ. 2004. Mixed methods research: A research paradigm whose time has come. *Educational Researcher* 33(7):14-26.
- Lévi-Strauss C. 2012. *Tristes tropiques*. London: Penguin Classic.
- Lincoln YS and Guba EG. 1985. *Naturalistic inquiry*. Sage Publications, Inc.
- Malinowski B. 1922. *Argonauts of the western pacific*. London: Routledge & Kegan Paul .
- Martínez A, Dimitriadis Y, Gomez-Sanchez E, Rubia-Avi B, Jorrín-Abellán I, Marcos JA. 2006. Studying participation networks in collaboration using mixed methods. *International Journal of Computer-Supported Collaborative Learning* 1(3):383-408.
- Mertens DM. 2009. *Research and evaluation in education and psychology: Integrating diversity with quantitative, qualitative, and mixed methods*. London: Sage Publications, Inc.
- Moran-Ellis J, Alexander VD, Cronin A, Dickinson M, Fielding J, Sloney J, Thomas H. 2006. Triangulation and integration: Processes, claims and implications. *Qualitative Research* 6(1):45-59.
- Morell L and Tan RJB. 2009. Validating for use and interpretation. *Journal of Mixed Methods Research* 3(3):242-64.

- O'Cathain A, Murphy E, Nicholl J. 2007. Why, and how, mixed methods research is undertaken in health services research in England: A mixed methods study. *BMC Health Services Research* 7(1):85.
- Onwuegbuzie AJ and Collins KMT. 2007. A typology of mixed methods sampling designs in social science research. *The Qualitative Report* 12(2):281-316.
- Patton MQ. 1988. Paradigms and pragmatism. Qualitative Approaches to Evaluation in Education: The Silent Scientific Revolution. *Educational Researcher* 17(8):116-37.
- Plowright D. 2011. *Using mixed methods: Frameworks for an integrated methodology*. London: Sage Publications Ltd.
- Poortinga W, Bickerstaff K, Langford I, Niewöhner J, Pidgeon N. 2004. The British 2001 foot and mouth crisis: A comparative study of public risk perceptions, trust and beliefs about government policy in two communities. *Journal of Risk Research* 7(1):73-90.
- Sirin SR, Bikmen N, Mir M, Fine M, Zaal M, Katsiaficas D. 2008. Exploring dual identification among muslim-american emerging adults: A mixed methods study. *Journal of Adolescence* 31(2):259-79.
- Smith JK and Heshusius L. 1986. Closing down the conversation: The end of the quantitative-qualitative debate among educational inquirers. *Educational Researcher* 15(1):4-12.
- Sosulski MR and Lawrence C. 2008. Mixing methods for full-strength results. *Journal of Mixed Methods Research* 2(2):121-48.
- Tashakkori A and Teddlie C. 2008. Quality of inferences in mixed methods research: Calling for an integrative framework. In Bergman, MM. *Advances in Mixed Methods Research: Theories and Applications*. Thousand Oaks, Calif: Sage Publications
- Tashakkori A and Teddlie C. 2010. *Sage handbook of mixed methods in social & behavioral research*. Thousand Oaks, Calif: Sage Publications.
- Tashakkori A and Teddlie C. 1998. *Mixed methodology*. Thousand Oaks, Calif: Sage.
- Teddlie C and Tashakkori A. 2009. *Foundations of mixed methods research: Integrating quantitative and qualitative approaches in the social and behavioral sciences*. Thousand Oaks, Calif: Sage Publications, Inc.

Torrance H. 2012. Triangulation, respondent validation, and democratic participation in mixed methods research. *Journal of Mixed Methods Research* 6(2):111-23.

Van Ness PH, Fried TR, Gill TM. 2011. Mixed methods for the interpretation of longitudinal gerontologic data. *Journal of Mixed Methods Research* 5(4):293-308.

von Zweck C, Paterson M, Pentland W. 2008. The use of hermeneutics in a mixed methods design. *The Qualitative Report* 13(1):116-34.